

ASIA

Morenia Oy:n maa-aines- ja ympäristöluvan (Ympäristöteknisen lautakunnan lupajaosto 13.5.2020 § 28, Lupanro 205-2020-6) muuttaminen kiinteistöllä Pekastinkallio 205-404-4-132.

LUVAN HAKIJA

Morenia Oy
Automaatitietie 1
90460 Oulunsalo

MUUTOSLUPAHAKEMUKSEN KOHTEENA OLEVAN TOIMINNAN SIJAINTI

Toiminta-alue sijaitsee Kuluntalahden kylässä Pekastinvaaran kallioalueella noin 12 km kaupungin keskustasta koilliseen. Kiinteistön Pekastinkallio 205-404-4-132 omistaa Morenia Oy.

ASIAN VIREILLETULO

Muutoshakemus on tullut vireille 10.11.2023. Hakemusta on pyynnöstä täydennetty. Käsittelyvalmis hakemus on jätetty 19.12.2023.

LUPA JOHON HAETAAN MUUTOSTA

Kajaanin kaupungin ympäristöteknisen lautakunnan lupajaosto on myöntänyt 13.5.2020 § 28 maa-aines- ja ympäristöluvan Morenia Oy:n konkurssipesälle (nykyinen luvanhaltija on Morenia Oy) kiinteistölle Pekastinkallio 205-404-4-132. Lupa on myönnetty 150 000 k-m³ ottomäärälle 10 vuodeksi. Lupa sisältää maa-ainesten louhinnan ja murskauksen lisäksi kierrätysasfaltin murskauksen ja maa-ainesten vastaanoton käytettäväksi maisemoinnissa. Luvassa alin sallittu ottamistaso on +156,00 (N2000). Luvassa on lupamääräyksessä 1 annettu määräys jättää pohjaveteen vähintään yhden metrin paksuinen suojakerros kalliota.

Lupapäätöksessä on annettu lupamääräys 1, joka kuuluu kokonaisuudessaan seuraavasti:

"Maa-aineksia voidaan ottaa tällä luvalla 150 000 k-m³. Ottaminen voidaan ulottaa alimmillaan tasolle +156,00 (N2000). Alueelle on sijoitettava vähintään kaksi korko-merkkiä ottotason seurantaan varten. Luvanhaltijan on huolehdittava merkkien säilymisestä alueella ottamisen aikana.

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee selvittää pohjaveden pinnan taso. Mikäli suunniteltu maa-ainesten ottaminen kohdistuu pohjaveden pinnan alapuolelle, tulee selvittää tarvitseeko luvanhaltija vesitalousluvan.

Pohjaveteen on jätettävä vähintään metrin suojakerros kalliota. Pohjavedenpinnan korkeutta tulee seurata alueelle asennettavasta pohjavesiputkesta (vähintään 2 kpl) keväällä ja syksyllä tehtävin mittauksin."

Lupamääräystä 1 on perusteltu lupapäätöksessä seuraavasti:

”Määräyksellä 1 on rajoitettu otettavan kallioaineksen määrä ja ottamisen syvyys hakemuksen mukaisesti. Korkeusmerkkien asentaminen alueelle on tarpeen lupavalvonnan helpottamiseksi.

Mikäli suunniteltu maa-ainesten ottaminen kohdistuu pohjavedenpinnan alapuolelle, tulee ennen ottamistoiminnan aloittamista selvittää, tarvitseeko luvan haltija vesitalousluvan. Vesilain mukainen aluehallintoviraston lupa edellytetään, jos maa-ainesten ottaminen voi muuttaa pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos aiheuttaa pohjavesiintiintymän tilan huononemista tai olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiintiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä.”

TIEDOT ALUEEN YMPÄRISTÖSTÄ

Toiminta sijoittuu Pekastinvaaran kallioalueelle. Alue on vanhaa maa-ainestenottoaluetta. Ympäristö on pääosin kangasmaastoa ja puusto lähinnä nuorta taimikkoa. Lupapäätöksen mukaisen ottamisalueen pinta-ala on 4,9 ha, joka on kokonaan louhosaluetta. Alue ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle. Pintavedet valuvat tällä hetkellä alueelta itään kohti Pekastinlampea (+175,6), joka sijaitsee noin 80 metrin päässä ottoalueen reunasta, ja länteen Vaarainsuolle (+159,0), josta edelleen Särkipuroon ja noin 3,5 km päässä olevaan Oulujärven Jormuanlahteen. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 1,5 km päässä ja lähin vapaa-ajan asunto noin 800 metrin päässä.

Alueelle on toiminnan aloittamisen jälkeen asennettu kaksi pohjavesiputkea, joista on seurattu pohjavedenpinnan korkeutta. Pohjavesiputki 1 on asennettu ottoalueen pohjoisreunaan lähelle alueen tulotietä. Pohjavesiputki 2 on asennettu ottoalueesta etelään noin 50 metrin päähän kallioleikkauksen reunasta. Tällä hetkellä louhintaa on tehty vielä pohjavedenpinnan korkeuden yläpuolella tasolla 166,0-167,0 (N2000).

MUUTOSLUPAHAKEMUS

Vireillä olevalla muutoslupahakemuksella haetaan muutosta 13.5.2020 § 28 myönnettyyn maa-aines- ja ympäristölupapäätökseen siltä osin, että maa-aineksia voitaisiin ottaa pohjavesipinnan alapuolelta, siten että alueelle muodostuu jälkitilanteena vesiallas.

Alkuperäisessä maa-aines- ja ympäristöluvassa on ollut määräys, ”mikäli suunniteltu maa-ainesten ottaminen kohdistuu pohjaveden pinnan alapuolelle, tulee selvittää tarvitseeko luvan haltija vesitalousluvan”. Morenia Oy on pyytänyt Kainuun elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusta (jäljempänä Kainuun ELY-keskus tai ELY-keskus) arvioimaan vesitalousluvan tarpeellisuutta alueella. ELY-keskus on antanut 11.4.2022 ensimmäisen lausunnon asiasta, lausunnossa pyydettiin lisäselvitystä hankkeeseen liittyen, jotta vesitalousluvan tarve sekä maa-ainesluvan ajantasaisuus voidaan arvioida. Alueelle on siten teetetty vesitalousluvan tarpeen lisäselvitys (Envineer Oy 12.1.2023), jonka perusteella Kainuun ELY-keskus on antanut uudestaan lausunnon vesitalousluvan tarpeesta 6.4.2023. Lausunnossaan ELY-keskus on todennut, että tässä tapauksessa vesitalouslupaa ei tarvita. Lausunnossa todetaan tarkemmin mm. seuraavaa:

"Vesitalousluvan tarve

Asiasta tehty lisäselvitys viittaa siihen, että alueella pohjaveden alapuolinen ottaminen ei aiheuta vesilaissa tarkoitettua yksityistä tai yleistä etua haittaavia vaikutuksia, joiden perusteella vesitalouslupa olisi tarpeen hakea. Pohjavedenpinnan alapuolinen otto ei todennäköisesti vaikuta lähellä sijaitsevien lampien luonnontilaan, jolloin toiminnalle ei tarvitse hakea poikkeusta luonnontilan muuttamiseen.

Kainuun ELY-keskus katsoo, että Morenia Oy:n lisäselvityksessä esitetty tarkkailu on kuitenkin tarpeen suorittaa, jotta varmistetaan, ettei louhinnan aikana synny odottamattomia vaikutuksia. Toiminnanharjoittajan on keskeytettävä louhinta, mikäli alueella ilmenee ennakoimatonta runsaampaa pohjaveden purkautumista tai muita haitallisia vaikutuksia luonnonolosuhteissa.

Luvan muuttaminen maa-aineslain (555/1981) mukaan

Maa-aineslain 16 §:n mukaan lupaviranomainen voi muuttaa tämän lain nojalla antamia lupamääräyksiä tai peruuttaa luvan, milloin:

- 1) lupamääräyksiä on jatkuvasti tai muutoin törkeästi rikottu;
- 2) aineiden ottaminen on ennalta arvaamattomalla tavalla vaikuttanut haitallisesti ympäristöön, asutukseen tai luonnonolosuhteisiin; tai
- 3) lupahakemuksessa on annettu vääriä tai virheellisiä tietoja tai selvityksiä.

Morenia Oy:n Pekastinvaaran ottoalueen alkuperäisessä lupahakemuksessa on mainittu, että suunnitellulle ottoalueelle ei kerry mainittavia määriä ottoalueen ulkopuolelta tulevia pinta- tai sulamisvesiä. Ottoalue oli suunniteltu toteutettavaksi siten, että sinne kertyy mahdollisimman vähän sulamisvesiä, jotta tarvetta pumppaukselle ei olisi. Ottoaluetta kuvaaviin suunnitelmakarttoihin ei oltu merkitty louhoslampea, vaan alue on ollut tarkoitus ottaa metsätalouskäyttöön toiminnan päätyttyä.

Uuden suunnitelman myötä maa-ainesalueen ottamistaso säilyy samana kuin alun perin oli suunniteltu, mutta ottoalueen tuleva maankäyttö muuttuu, kun maa-alueen tilalle tulee louhoslampi. Toiminnanaikana louhoksesta joudutaan pumppaamaan kuivatusvesiä.

Alkuperäiseen myönnettyyn lupaan verrattuna toiminnan muutoksia ei voi katsoa vähäiseksi, koska kiviainesten ottaminen kohdistuisi pohjavesipinnan alapuolelle ja alueen luonnonolosuhteet muuttuisivat olennaisesti alkuperäiseen verrattuna.

Kainuun ELY-keskus toteaa, että mikäli luvan muuttaminen myönnetään, tulee siinä ottaa huomioon selvityksessä (12.1.2023) esitetty vesientarkkailun laajentaminen. Kainuun ELY-keskus esittää myös, että alueelle suunniteltu louhoslampi tulee suunnitella esitettyä turvallisemmaksi. Louhoslammen reunaan tulisi tehdä loiva ranta, jotta mahdollisesti lampeen joutunut ihminen tai eläin pääsee sieltä pois. Luvan muutoksen myötä toiminnan vakuudet on tarkistettava, jotta ne kattavat myös mahdollisen louhoslammen rannan luiskaamisen kulut."

MUUTOSLUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu 10.1.-16.2.2024 Kajaanin kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla. Ilmoitus hakemuksen vireilläolosta on julkaistu Koti-Kajaani -lehdessä 10.1.2024. Lisäksi asian vireilläolosta on tiedotettu naapureita 10.1.2024 päivätyllä kirjeellä.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta ei jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Lausunnot

Maa-aines- ja ympäristöluvan muutoshakemuksesta, joka tuli vireille 10.11.2023, pyydettiin lausunto Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Kainuun ELY-keskus toteaa 6.2.2024 päivätyssä lausunnossaan mm. seuraavaa.

Kainuun ELY-keskuksen aiemmassa lausunnossa esitetyt seikat on huomioitu lupahakemuksessa louhoslammen osalta. Alueen louhoslampi on suunniteltu siten, että vesialtaan reunat luiskattaisiin 1:3 kaltevuuteen kaksi metriä täyttymisvesipinnan alapuolelle. Näin ollen louhoslammen ranta-alue jäisi loivaksi.

Toiminnan tarkkailu voidaan suorittaa hakemuksessa esitetyn mukaisesti, mutta lupaan tulee lisäksi lisätä seuraavat asiat:

- *Tarkkailutulokset on lähetettävä vuosittain vuosiraportoinnin yhteydessä kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Kainuun ELY-keskukselle.*
- *Tarkkailuun on lisättävä kiintoaineen määritys.*
- *Tarvittaessa tarkkailua on tehtävä useammin kuin kolme kertaa luvan aikana, mikäli johdettavan veden laatu on sameaa tai siinä on värivirhe.*
- *Mikäli vedessä ilmenee haitallisia veden laadun muutoksia, on toiminnanharjoittajan ryhdyttävä toimenpiteisiin asian korjaamiseksi.*

Hakijan kuuleminen

Hakijalle annettiin mahdollisuus antaa vastine Kainuun ELY-keskuksen lausunnon johdosta. Hakija ilmoitti, että ei katso tarpeelliseksi antaa lausuntoa ELY-keskuksen lausunnon vuoksi.

Tarkastus

Maa-ainesten ottoalueelle tehtiin vuositarkastus 13.11.2023, jonka yhteydessä käytiin myös tätä nyt vireillä oleva asiaa läpi.

YMPÄRISTÖTEKNISEN LAUTAKUNNAN LUPAJAOSTON RATKAISU

Ympäristötekni­sen lautakunnan lupajaosto päättää muuttaa Morenia Oy:n ympäristö- ja maa-aineslupapäätöksen 13.5.2020 § 28 lupamääräyksiä 1, 12, 18 ja 21 kuulumaan seuraavasti.

MUUTETUT LUPAMÄÄRÄYKSET

1. Maa-aineksia voidaan ottaa kokonaisuudessaan (alkuperäinen lupa ja muutoslupa) lupa-aikana yhteensä 150 000 k-m³. Ottaminen voidaan ulottaa pohjavedenpinnan alapuolelle alimmillaan tasolle +156,00 (N2000). Alueella on oltava vähintään kaksi korkomerkkiä ottotason seurantaan varten. Pohjaveden pinnankorkeutta tulee seurata alueelle sijoitetuista pohjavesiputkista vähintään kaksi kertaa vuodessa tehtävin mitauksin (kevällä ja syksyllä).

12. Louhoksen kuivanapitopumppauksen vedet on johdettava selkeytysaltaan/-altaiden kautta maastoon, kuten hakemuksessa on esitetty. Selkeytysallas tulee mitoittaa siten, että veden viipymä altaassa on riittävän suuri kiintoaineksen poistamiseksi vedestä. Altaan pohja tulee rakentaa siten, että siitä on mahdollista poistaa kertyvä liete. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa ympäristöön. Toiminnasta ei saa aiheutua muutoksia alueen pinta- tai pohjavesien laatuun tai määrään.

18. Louhoksesta pois johdettavan veden laatua ja määrää on tarkkailtava. Louhosvedestä on tutkittava kolme kertaa luvan aikana vähintään seuraavat parametrit: sameus, pH, sähkönjohtavuus, kiintoaine, nitraatti (NO₃), nitriitti (NO₂), ammoniumtyppi (NH₄-N), kokonaistyyppi, kokonaisfosfori, kloridi, sulfaatti, rauta, mangaani sekä öljyhiihivetyjakeet (C10-C40). Pumpattavan veden määrää on seurattava esim. kuivatusvesien pumppaamiseen käytettyjen pumppujen käyntiasteen perusteella.

Ensimmäinen näytteenotto on suoritettava ensimmäisen tämän luvan mukaisen toimintajakson yhteydessä. Tarvittaessa tarkkailua on tarkennettava ja tihennettävä saatujen tulosten perusteella. Mikäli vedessä ilmenee haitallisia vedenlaadun muutoksia, on toiminnanharjoittajan ryhdyttävä toimenpiteisiin asian korjaamiseksi.

Pohjaveden pinnankorkeutta tulee seurata alueelle sijoitetuista pohjavesiputkista vähintään kaksi kertaa vuodessa, kevällä ja syksyllä. Mikäli louhosalueelta poisjohdettavan veden näytteessä havaitaan veden laadun olevan epätyytyttävä, toiminnanharjoittaja on velvollinen ottamaan ja analysoimaan vesinäytteet alueella olevista pohjavesiputkista, määritettävistä parametreista sovitaan valvojan viranomaisen kanssa.

Tarkkailujen tulokset on toimitettava viipymättä niiden valmistuttua Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Kainuun ELY-keskukselle. Tulokset on liitettävä myös vuosiraporttiin.

21. Maisemointityöt on tehtävä luvan voimassaoloaikana 19.12.2023 päivätyn suunnitelman mukaisesti. Alueelle muodostuvan vesialtaan vähintään yksi sivu on muotoiltava suunnitelmassa esitetystä poikkeavasti kokonaisuudessaan vähintään kaltevuuden 1:3. Vesialtaan syvyyden tulisi olla vähintään kolme metriä, jotta altaan vedenlaatu pysyy hyvänä.

RATKAISUN PERUSTELUT

Maa-ainelain 16 §:n mukaan lupaviranomainen voi luvan voimassaoloaikana antaa päätöksellään suostumuksen poiketa vähäisesti lupapäätöksessä hyväksytystä

ottamissuunnitelmasta tai annetuista lupamääräyksistä. Suostumuksen edellytyksenä on, että poikkeaminen ja sen laatu, ottaen huomioon lupaharkintaa koskevat säännökset ja määräykset, ei merkitse luvan olennaista muuttamista eikä vaikuta asianosaisten asemaan tai luonnonolosuhteisiin. Muutos on merkittävä lupa-asiakirjoihin ja ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Muutoslupahakemus koskee olemassa olevaa kiviainesaluetta, jolla on lainvoimainen yhdistetty maa-aines- ja ympäristölupa kalliokiviaineksen ottamiseksi ja jalostettavaksi. Muutoslupahakemuksessa esitetyt toimenpiteet jäävät olemassa olevan ottoalueen sisäpuolelle ja ottosyvyys pysyy samana kuin alkuperäisessä myönnetyssä luvassa. Muutetuilla lupamääräyksillä tarkennetaan myönnetyn luvan lupamääräyksiä huomioiden oton ulottuminen pohjavesipinnan alapuolelle.

Lupajaosto katsoo, että maa-aines- ja ympäristölupapäätöksessä annetut määräykset huomioon ottaen haettu ottaminen tai siihen liittyvät järjestelyt eivät ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Hanke täyttää maa-aineslaissa luvan myöntämiseksi asetetut edellytykset. Yhteisluvan muutoksella ei ole vaikutuksia asianosaisten asemaan ja luonnonolosuhteisiin. Muutos täyttää myös ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset. Muutos ei lisää kivenlouhinnan tai murskaustoiminnan ympäristövaikutuksia aikaisemmin arvioitua.

ASIASTA ANNETTU LAUSUNTO JA ASIANOSAISTEN KUULEMINEN

Kainuun ELY-keskuksen lausunnossa esittämät asiat on huomioitu päätöksessä. Vakuuden osalta ELY-keskus on todennut lausunnossaan, että luvan muutoksen myötä vakuuden määrä on tarkistettava. Vakuus on tarkistettu muutoshakemuksen yhteydessä ja todettu, että vakuus (30 000 €) on Kajaanin kaupungin maa-aineslupa- ja valvontaviranomaisen taksan 5 §:n mukainen ja suuruudeltaan riittävä.

Asianosaisia on kuultu hakemuksen johdosta eikä heillä ole ollut huomauttamista hakemuksesta.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa yhteneväisesti 13.5.2020 § 28 lupajaoston myöntämän maa-aines- ja ympäristöluvan kanssa.

MAKSUT

Luvan muutoksesta perittävä tarkastusmaksu on maa-ainestaksan mukaisesti **345 €**. Lisäksi hakemuksesta ilmoittamisesta lehdessä peritään hakijalta maa-ainestaksan kohdan 4.2 mukaisesti todellisten ilmoituskulujen mukainen maksu, sekä asianosaisten kuulemisesta maa-ainestaksan kohdan 4.1 mukaisesti 50 €/kuultava naapuri.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981) 3–7, 10–13, 16, 19, 20 §:t

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1–4, 6, 9 §:t

MUUTOKSENHAKU

Kajaanin kaupunki

Ympäristötekni­sen lautakunnan lupajaosto
16.4.2024 § 20

LUVAN MUUTOSPÄÄTÖS

Lupanro 205-2020-6
KAJDno-2020-157
Annettu 22.4.2024

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.